

професійну діяльність та поведінку суб'єкта, їх взаємодію і здатність до взаємодоповнення та взаємозбагачення, можна зробити наступні висновки. Розвиток особистості, її виховання завжди є результатом взаємодії, контакту з соціальним середовищем, а рівень її моральної вихованості визначається рівнем культури соціального середовища. Моральне виховання студентів – це запорука успішного виконання майбутніх службових обов'язків. Основа такого виховання – це комплекс взаємоузгоджених дій: цілеспрямована робота керівників, викладачів, науково-педагогічного складу. При цьому відповідний результат досягається лише за умови, якщо буде створена система морального виховання, в основі якої повинні бути національні та християнські цінності і чітко визначений навчально-виховний процес.

Література:

1. Гавриш Н.В. Соціально-психологічні аспекти морального виховання в сучасній парадигмі освіти. *Гуманізація навчально-виховного процесу*: зб. наук. праць за ред. В.І. Сипченка. Слов'янськ, 2007. – С. 84 -88
2. Демиденко В.К. Деякі аспекти морального виховання: Практичний матеріал для керівників, вихователів і вчителів. – К. : ІЗМН, 1995. 39 с.
3. Моральне виховання студентів URL: <http://revolution.allbest.ru/pedagogics/00137863.html>
4. Нагірняк М. Я. Теоретичні аспекти морального виховання майбутніх офіцерів. *Гуманітарні аспекти формування особистості*. Матеріали 5-ї Всеукраїнської наукової конференції від 28 квітня 2011 р. Львів: ЛДУ БЖД, 2011. С. 264-273.

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ТЕРМІНУ «КОМПЕТЕНЦІЯ» В АДМІНІСТРАТИВНОМУ ПРАВІ

Бабенко Д. В.

*аспірант кафедри інформаційного, господарського
та адміністративного права*

*Національного технічного університету України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
м. Київ, Україна*

Загальновідомо, що у правовій, демократичній країні, система державних та недержавних інститутів, об'єднаних структурними, а іноді

й функціональними зв'язками, діяльність яких спрямована на вирішення завдань та реалізацію функцій держави, має чітко визначену сферу дії та компетенцію. На підставі цього, Конституція України, проголошуючи у статті 8 принцип верховенства права та закріплюючи у статтях 6 та 19 похідний від зазначеного принцип законності, суттєво обмежила поведінку суб'єктів владних повноважень, встановлюючи певний запобіжник від свавілля і всездозволеності держави та її апарату. Основний Закон у будь-якому випадку обмежує публічно-владну діяльність чітко встановленими рамками.

Затверджуючи сувору заборону органам державної влади, органам місцевого самоврядування та їх службовим і посадовим особам діяти поза межами, регламентованими законом, Верховна Рада виходила із визнання пріоритету права людини на життя й здоров'я, честі й гідності, недоторканності, забезпечення інших невід'ємних прав і свобод людини і громадянина перед державою та її інтересами. Саме згадуючи частину 2 статті 19 Конституції України, звертаємо увагу на обов'язок публічної адміністрації діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Досліджуючи поняття «повноваження», які згадуються у наведеній правовій нормі, доцільно чітко встановити його взаємозв'язок із схожим поняттям «компетенція».

Разом із тим, компетенцію розглядають як базову теоретичну категорію адміністративного права, що дозволяє повно та всебічно характеризувати конкретного суб'єкта публічного адміністрування [1, с. 86].

Глумачний словник української мови під «компетенцією» (з латинської мови *competentia* – «відповідність, узгодженість») розуміє добру обізнаність із чим-небудь та коло повноважень якої-небудь організації, установи або особи [9, с. 275].

Отже, з огляду на структуровану систему апарату держави можемо погодитись із твердженням В. Галуцького, відносно того, що кожен суб'єкт владних повноважень відповідає своєму місцю в публічній адміністрації, а коло питань, вирішення яких йому доручено, є унікальним, й, водночас, право на вирішення цих питань – монополією конкретного суб'єкта [1, с. 86].

Із наведеного вище випливає, що «повноваження» не є єдиною складовою «компетенції» і, В. Галуцький стверджує, що основні складові компетенції – це мета та завдання, предмет відання, адміністративні повноваження, а іноді – функції суб'єкта публічного адміністрування, його відповідальність тощо.

Вказані складові, з огляду на статтю 19 Конституції України, отримують закріплення в нормативно-правових актах, на підставі яких діють та якими керуються суб'єкти публічної адміністрації при здійсненні своїх функцій.

Так, відповідно до статті 1 Закону України «Про Антимонопольний комітет», однойменний суб'єкт владних повноважень України є державним органом із спеціальним статусом, метою діяльності якого є забезпечення державного захисту конкуренції у підприємницькій діяльності та у сфері публічних закупівель [8]. Водночас, стаття 3 згаданого Закону, чітко визначає перелік основних завдань, які вкладаються в силу компетентісної діяльності Антимонопольного комітету України.

Аналогічним чином у статті 1 Закону України «Про Фонд державного майна України» встановлюється мета діяльності однойменного органу державної влади, а його завдання викладені у статті 4 Закону.

Проте, слід зауважити, що Верховною Радою України 16 листопада 2021 року прийнято у другому читанні Закон «Про адміністративну процедуру» (проект № 3475), який окремо виділяє предметну та територіальну компетенцію адміністративного органу (стаття 21 вказаного Закону), а у частині 1 статті 25 розкриває складові компетенції – функції, повноваження та відповідальність. Разом із тим, нерідко чинне законодавство України замість окреслених понять, доволі часто оперує таким загальноновживаним у професійно-специфічних середовищах терміном, як «юрисдикція».

Однозначну позицію займає Велика Палата Верховного Суду, яка неодноразово у своїх постановках вказувала, що судова юрисдикція – це інститут права, який покликаний розмежувати між собою компетенцію як різних ланок судової системи, так і різні види судочинства – цивільне, кримінальне, господарське та адміністративне (постанови Великої Палати Верховного Суду у справах № 454/1690/16 від 05 червня 2019 року, № 760/13915/18 від 26 червня 2019 року, № 359/10663/18 від 11 грудня 2019 року, № 757/44631/19-ц від 12 січня 2021 року та інші) [4-7], а зокрема, Кодекс адміністративного судочинства України розмежовує юрисдикцію адміністративних судів за предметом, судовими інстанціями та територією (підсудність).

На підставі зазначеного вище, ми вважаємо, що окрім судової влади, юрисдикція, як правовий інститут, за допомогою якого відбувається розмежування компетенції суб'єктів владних повноважень за різними критеріями, може застосовуватись до публічної адміністрації, чітко відзначаючи факт неоднозначного, неоднакового та спірного, на нашу думку, застосування термінів «компетенція», «підвідомчість», «юрисдикція», як в теорії адміністративного права, так і в діяльності органу законотворення України.

Отже, для дотримання принципу юридичної визначеності, необхідним є створення недвозначного понятійно-категоріального апарату та удосконалення глибоких теоретичних напрацювань щодо теорії й практики використання зазначених термінів, на що і будуть спрямовані наші подальші дослідження.

Література:

1. Адміністративне право України. Повний курс: підручник / В. Галуцько, П. Діхтєвський, О. Кузьменко, С. Стеценко та ін. Видання друге. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 520 с.
2. Загальне адміністративне право: Навчальний посібник / Мельник Р.С., Бевзенко В.М. Київ: Ваіте, 2014. 376 с.
3. Конституція України від 28.06.96 № 254 к/96-ВР // Відомості Верховної Ради. 1996. № 30. С. 141.
4. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 05 червня 2019 року у справі № 454/1690/16. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/82420751> (дата звернення: 21.11.2021).
5. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 26 червня 2019 року у справі № 760/13915/18. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/82997478> (дата звернення: 21.11.2021).
6. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 11 грудня 2019 року у справі № 359/10663/18. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/86401317> (дата звернення: 21.11.2021).
7. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 12 січня 2021 року у справі № 757/44631/19-ц. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94525430> (дата звернення: 21.11.2021).
8. Про Антимонопольний комітет України: Закон України від 26 листопада 1993 року № 3659-ХІІ. Відомості Верховної Ради України. 1993. № 50. Ст. 472.
9. Глумачний словник української мови / Івченко А.О. Харків: Фоліо, 2006. 767 с.

СУТНІСТЬ КАТЕГОРІЇ «АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ ОХОРОНИ ЛІСОВОГО ФОНДУ УКРАЇНИ»

Барчук В. О.

студент 3-го курсу

юридичного факультету

Міжнародного економіко-гуманітарного університету

імені академіка Степана Дем'янука

м. Рівне, Україна

Механізм – одна з найбільш цікавих і водночас спірних категорій адміністративного права [1, с. 166]. Річ в тім, що у межах академічних досліджень зокрема та світової гуманітарної науки загалом поняття «механізм» – і як концепт, і як абстракція високого рівня узагальнення –